

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul“
INSERȚII
se primesc după tarif la Administratia ziarului și la toate agențiile de publicitate.

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
DIRECTOR, ION MONTANI.

2 Lei ex.

O chestie de onoare a orașului Arad

Incidentalul unei triste aniversări de 112 ani. — Orașul Arad și școala normală confesională

reprezintă preparandia pentru Aradul românesc. Aradul, — dacă vom căuta — și o istorie românească n'are monumente de bronz pentru a nemuri suferința și de martirii și eroi, ce au știut să rabde și prin suferință și răbdare să birui.

rum civitatis Aradiensis“ al românului Ilie Cornia de Barbu, asesor comitatens, cerură dela guvern decretarea Aradului de oraș liber regesc. In nex:l acestei acțiuni, pentru a și crea merite prin promovarea culturii, magistratul orașului își ia angajamentul să se îngrijească de cvartire libere pentru profesorii preparandiei.

Cea mai recentă hotărîre în chestie e cea din anul 1913, când actualul episcop, P. S. Ignatie Papp, intervine cu succes pentru majorarea rețutului de chirie al profesorilor. „Dăm“ — spunea Varjassy, primarul de pe vremuri în sedința congreगाției comitatense — „atăta, cât se cuvine poziției sociale a unui profesor!“ Atunci s'a întregit suma chiriei la 500 cor. de persoană, adecă anual la 1500 coroane pentru trei profesori.

Din articolul prezent reiese, că primăria orașului Arad in urma tradiției și a angajamentelor din trecut, valide încă, — este coproprietarul preparandiei, astfel alături de consistorul eparhial, cași ocrotitor al ei timp de 55 ani, și primăria este responsabilă in fața istoriei de existența acestei instituții culturale istorice.

Prin pecterea de profesional, și chiar în calitatea întâului ințeles, ei i-se dătoare cultura românilor din fosta Ungarie, nu mai aparține cadrelor înguste confesionale, nici exclusiv unui ținut, ci neamului întreg.

Soluție

In vederea depunerii în camera a proiectului de lege pentru învățământul particular — confesional, credem că ar fi consult, ca primăria făcându-se interpretul opiniei publice a orașului nostru, să înainteze ministerului instrucțiunii un memoriu de următorul conținut:

1. Decretarea școlii normale confesionale din Arad, de monument istoric, sub denumirea de Școala Națională Istorică, purtând numele unui fost profesor al ei, al lui Dimitrie Tichindeal, Alexandru Gavra, Teodor Ceantea ori al lui dr. Petru Pipos.
2. Statificarea pe loc, a corpului didactic, cu drepturile câștigite față de confesiune, numindu-se un director.
3. Preluarea celor 216 elevi, acordându-le-se burse, întocmai cași in școlile statului.
4. Biserica se va muțumi cu studiul cântării bisericești, al tipicului și al religiunii, — obiecte ce s'au predat și in epoca de dinainte de 1869, când institutul avea caracterul de stat.

Congregația jud. votează salariu unui profesor (Prot. act. cons. 1836, Nrii 57, 58, 63, 64.)

Profesorul de limba română și epistolografie, Dimitrie Ioanescu, succesorul lui Const. Diaconovici Loga, deși instituit la începutul trimestrului al doilea din anul 1833—34, nu i-se lichidase leafa nici până la 1836. In intervalul acesta și chiar până la 1840, a fost susținut din diferite ajutoare, dintre cari cel mai important a fost onorul votat de congreगाția comitatensă in sesiunea din 1836 și din cel al asesorului comitatens, Andrei Urbanyi.

Primarii orașului și preparandia (1812: Sava Arșici; 1924: Dr. Ioan Robu.)

Până in vremea mai nouă, primarii orașului erau patronii cei mai apropiați ai preparandiei. Insuși evenimentul inaugurării școlii se leagă de numele mecenatului sârb Sava Arșici, pe atunci „căpitan orașului“ și mai târziu „consul“, adecă primar.

Actualului primar dlui dr. Ioan Robu, abia de acum îi vine rului. Dsaie îi păstrăm fila curată pentruca singur să și-o scrie.

Constatări Prin articolul precedent, amintit mai sus, am constat că actuala școală normală confesională din Arad a fost instituție de stat dela înființarea ei în 1812 și până la 1869, când conform spiritului vremii trece sub jurisdicțiunea consistorului eparhial din Arad. Dacă același spirit al vremii pretinde azi statificarea instrucțiunii, statul român in calitate de succesor al statului ungar, este in dreptul său de a dispune azi de ea.

NOTE

„Cântarea României“ în Cehoslovacia

Arad, 13 Nov.

Am menționat întotdeauna cu satisfacție manifestările artistice românești în străinătate. Succesele artiștilor noștri in metropolele Apusului le-am socotit ca succese ale românismului întreg. Ne-am dat bine sama de însemnătatea ce-o au aceste manifestări artistice pentru patria noastră, pe care perfida propagandă dușmană o impoasă, fără încetare, cu noroiul unei uri fără leac.

Unul dintre ultimile triumfuri ale artei românești sunt cele pe cari le-a secerat și le seceră in principalele orașe cehoslovace „Cântarea României“ din București.

Concertele pe cari „Cântarea României“ le-a dat in cuprinsul țării vecine, au fost adevărate sărbători artistice. La concertul dat în sala „Smetana“ din Praga a fost de față toată elita intelectuală cehoslovacă in frunte cu luminatul ei președinte Th. Masaryk și cu dl Eduard Beneș.

Concursul general al statului După bugetele de cheltuieli trimise de ministere la ministerul de finanțe, cifra totală ar întrece trecutul buget cu 6.500.000.000, adică ar fi nevoie ca bugetul general al statului să fie de 30.500.000.000 lei.

FOILETON

Dorință neimplinită

(Urmare și sfârșit)

In sfârșit, ziua intrării oaspeților în țară, sosi. Pretutindeni li se făcu primire nu ca la niște oaspeți, ci ca la frați de sânge, cari nu s'au văzut de multă vreme. Gazetele scriau coloane întregi, dădeau informații, fotografii, numele excursiștilor, iar François din orașelul lui urmărea cu inima palpăntand, tot ce se scria despre danșii, fericit de primirea care li se făcea, nemulțumit că nu se putea să fie de față.

„Trebuie să mă duc, nu se poate;“ își zicea el. A patra zi se vesti prin jurnal că francezii vor părăsi țara prin Sulina. Vestea aceasta era tot ce putea să-l bucare mai mult... Acuma putea să le iasă înainte fără multă cheltuială... „Mă voi duce la Sulina, acolo voi sta de vorbă, le voi spune că sunt francez, singurul in orașul acesta, că am păstrat cu cinste numele neamului in această țară...“

Eu am fost reprezentantul Franței. Sigur că printre ei voi găsi colegi, prieteni și chiar dacă n'aș găsi, fiecare francez îmi va fi mai mult decât un prieten — un frate!“

Cu două zile înainte de trecerea vaporului a început să se pregătească; și-a curățit redingota, a dat-o la călcat, a șters jubenul cel cenușiu, și-a spălat mânușile cele albe

cu benzina, in sfârșit a luat toate măsurile ca să nu lase nimic de dorit in privința ținutei.

Planul călătoriei era acesta: Pleacă Vineri dimineață la Sulina și așteaptă acolo sosirea pachetului.

In ziua sorocită când cele dântai lumini aburiră geaurile, François fu in picioare; cu toate că vaporul pleca la 11, el era gata de plecare încă de la 7. Și asta n'ar fi fost nimic dacă n'ar fi alergat nervos de colo până colo, supărându-se și făcând gură pentru cel mai neînsemnat lucru.

„Dar nu se poate, ei nu mă vor întreba, și la urmă, eu sunt bun francez, îmi iubesc Franța... cât am dorit Jo vad!... Insa traul e greu și ei vor înțelege... De-ar ști ei numai cât am suferit și sufăr!... Ur va veni de vant veni deodată, se năpusti asupra lui și-i rupse firul gândurilor voind să-i ridice pe sus jubenul. François tresări, îl apucă scurt și fără voce se întoarse cu fata spre mare. Vântul care pornise dintr'acolo, ridică valurile ce creșteau pe fie-ce minut și se repezeau spre port, aducând cu ele miros și gust de sare și o boare răcoasă a aerei care cădea pe nesimțite. François scoase din nou ceasul, dar n'auv vreme să se uite căci in vremea ceea se vedea venind spre ponton câțiva oameni cari se uitau mercu in-

Luminarea satelor

45 de comune din județ înzestrate cu bibliotecă — Apelul d-lui prefect al județului

Arad, 13 Nov.

Aveam — de multă vreme — informatia că la prefectura județului se coleționau cărți pentru aranjarea mai multor biblioteci, cu scopul de a se înzestra cu ele o parte din comunele județului nostru.

Colectiunea cărților fiind terminată, suntem in măsură a da publicului interesat, câteva date asupra bibliotecilor aranjate, cari cu data de azi, au și început a fi predate comunelor.

O parte din aceste cărți au fost trimise prefecturii de către diferite edituri, iar altă parte au fost cumpărate de prefectura județului, din fondurile destinate bibliotecilor populare.

45 de comune din județ înzestrate cu bibliotecă

Bibliotecile coleționate sunt formate astfel: 15 biblioteci din câte 92 volume; 20 biblioteci din câte 76 volume și 10 biblioteci din câte 68 volume.

Cele de categoria I-a au fost destinate următoarelor comune: Duci, Otiaca, Nădab, Ghiula-Varșand, Siclău, Chieri, Luguzău, Tornea, Macea, Șepreus, Revetiș, Bonteiș, Lunșoara, Aldești și Monoriștea.

Cu cele din categoria doua, au fost înzestrate comunele: Susani, Bodești, Musca, Neagra, Lazuri, Aciuța, Tisa, Ionește, Măgulicea, Sârbi, Cristești, Leasa, Groși, Batău, Corbești, Seliște, Camana, Cuiasi, Vozdoci și Lupești.

Cele 10 biblioteci de a III-a categorie, au fost distribuite comunelor: Joia-Mare, Mustești, Honțșor, Minead, Nădălbesti, Bănești, Oci, Aciuca, Slatina și Baia.

Cu alte cuvinte 45 de biblioteci, în totațtea comune, cu un total de 3580 volume.

DI I C. Georgescu, prefectul județului, inițiatorul acestor biblioteci la sate, a atașat la fiecare bibliotecă următorul apel-adresă:

Dle Director, Cunoscând trecutul satelor românești — sub fostul regim — acel trecut, când cei

Cronica clujană

- Dela corespondentul nostru. -

Cluj, 12 Nov.

Grozăvescu la Cluj. Cine n'a...

tribunalul local sentința împotriva acestui...

Medicale. Secțiunea medico-pedagogică...

Expoziție. Dumineca viitoare, Uniunea...

Dela Crucea Roșie. Crucea Roșie filiala...

Teatral. Teatrul Național din Cluj...

Am vorbit în mai multe...

Loteria Sindicatului Presei din Cluj

Un pachet de țigari costă 6 lei. Fumezi...

Accident

În ziua de 12 corent mecanicul Fekete...

Sinucidere

În ziua de 12 corent, supusul cehoslovac...

În jurul fugii lui Radici

BELGRAD, 12. - Fuga leaderului...

El a fugit ca să scape de o eventuală...

Radici se va refugia probabil în Elveția.

Bulgarii se înarmează prin Turcia

În ultimul timp, mari transporturi de...

Făcându-se cercetări, s'a constatat că...

Turcia face mari comenzi de arme în...

Sunt temeri că între Turcia și Bulgaria...

Comemorarea încheerii armistițiului

LEAFIELD, 11. - Mulțimea care a trecut...

Printre raporturile pe care le-am primit...

S'au depus coroane pe crucea celtică...

Șomajul în Anglia iar crește

Leafield 12. - După creșteri și descreșteri...

Cinematograf

x Secretul de mâine e cel mai fantastic...

x Azi, Vineri primaară se rulează în...

Cateline Williams și Vanda Namley...

Cetiți și răspândiți Tribuna Nouă

Inspectorii și inspectorii generali școlari...

Diplomatice

Guvernul român a cerut guvernului francez...

Răspunsul favorabil al guvernului francez...

Despăgubirea României

Ministrul român la Berlin, d. Manu, tratează...

Scrisori dela Craiova Teatrale

- Corespondență specială -

12 Noemvrie.

Vechiul oraș de saun voevodat, Craiova, are...

Este îndeajuns să numeri din această...

Și dacă ne apropiem mai mult de timpurile...

În fruntea unei solide societăți dramatice...

Subț mână și povața acestui mare meșter...

Eeschiderea stagiunii cu Cocosul Negru...

A doua premieră din repertoriu, a fost...

timpul ocupației. Tratatul este foarte înaintat...

Tot Seypel a format guvernul austriac

VIENA, 12. - Greva dela căile ferate...

Președintele republicii austriace a comunicat...

Stela Poenaru, societară a Teatrului Național.

Subiectul? Subiectul tuturor comediilor moderne...

Capricioasă Simone Bridac (d-soara Cosmanovici)...

În felul acesta isbușeste să-l smuigă vietii...

Nepoata însă era măritată cu un om de ispravă...

Acastă urzală, a dat prilegiu dlui Manolescu...

D-na Ortansa Tudoraș Cosmin, în rolul naivei...

Deplin stăpână pe rolul Simonei Bridac, inteligentă...

Într'un cuvânt, interpretările, ansamblul...

În rolul unui profesor tinăr, însă colbăit...

Stefan Bălcești.

SPICURI

Minoritățile

Din „Viitorul“:

Minoritatea maghiară din... București

Un fapt deosebit de semnificativ este...

În ca ne privește, afirmăm încăodată...

Eu sunt streini veniți de curând și obligați...

În ceiace privește „acei cari s'au sustras...

Inspectorii și inspectorii generali școlari...

instrucțiunei de către d. dr. Angelescu, ministrul...

Germanii din Basarabia și România

Ziarul „Deutsche Zeitung Bessarabiens“, comentând...

„Cuvintele de laudă pentru noi nu au lipsit...

În ziarul german din Basarabia, vedem cu totul...

BON pentru un ANUNȚ de publicat la rubrica Mica Publicitate 13 Nov. 1924

INFORMAȚIUNI

Crucea Roșie

Arad, 13 Noemvrie.

În anul trecut, Crucea Roșie...

Crucea Roșie se află în zile de propagandă.

Crucea Roșie se află tot la poartă...

Crucea Roșie ne cere concursul și suntem...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Crucea Roșie care se va da Sâmbătă...

Redacția și Administrația ziarului nostru

și-a stabilit sediul în clădirea din strada...

Ministerul de război va propune...

Improprietărea ofițerilor invalizi

Casa centrală a improprietării continuă...

Leftinirea taxelor postale

Față de îmbunătățirea cursului leului...

Criza din partidul maghiar

Lupta din sânul partidului maghiar...

Descoperirea unui complot comunist la Budapesta

BUDAPESTA, 12. - Ziarele anunță că...

Un port liber cehoslovac în Germania

Guvernul cehoslovac, în baza dispozițiilor...

